

V Košiciach 25.9.2019

Umenie Podkarpatskej Rusi 1919 - 1938/ Československá stopa

otvorenie výstavy: 2. 10. 2019 o 18:00

trvanie výstavy: 3. 10. 2019 – 23. 2. 2020

Východoslovenská galéria, Alžbetina 22

kurátor: Miroslav Kleban

Východoslovenská galéria v Košiciach, kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja, pozýva na otvorenie výstavy Umenie Podkarpatskej Rusi 1919- 1938 / Československá stopa, ktoré sa bude konať dňa 2. 10. 2019 o 18:00 vo Východoslovenskej galérii, na Alžbetinej 22 v Košiciach.

Výstavný projekt so zameraním na maliarstvo a sochárstvo Podkarpatskej Rusi v rokoch 1919 – 1938 prezentuje umeleckú produkciu krátkej periódy dvadsiatich rokov, kedy bolo územie Podkarpatskej Rusi súčasťou nového štátneho útvaru Čechov a Slovákov. Výstave predchádza vedecko-výskumná a bádateľská práca, ktorá sa zameriava na dejiny medzivojnového obdobia v konfrontácii s košickou a európskou modernou.

Vytvorená kolekcia diel zo zbierky Východoslovenskej galérie a iných slovenských, českých a ukrajinských inštitúcií predstaví verejnosti, okrem klasikov podkarpatskej školy (Bokšaj, Erdélyi, Manajlo) i doposiaľ menej známych lokálnych autorov, ktorý sa pohybovali na českej, slovenskej a ukrajinskej kultúrnej scéne (Špálová, Virágh, Beregi, Hromnický, Pokorný, Mondičová, Kulec, Příhoda, Angyal, Fiala, Hudeček). Okrem umelecko-historickej analýzy diel jednotlivých protagonistov sa koncepcia výstavy bude mierne opierať aj o zložité dejinné skutočnosti, ktoré formovali spoločenské, kultúrne a politické pozadie daného regiónu. Súčasťou výstavy budú dobové fotografie a rôzne archívne materiály, ktoré budú paralelne ilustrovať život v Košiciach a Užhorode, ako významných kultúrnych centier východnej časti prvej republiky.

Výstava zároveň reaguje na sté výročie pripojenia územia Podkarpatskej Rusi k Československu, ktoré si pripomíname v roku 2019. Ambíciou projektu je prierezovým štýlom predstaviť širokej verejnosti doposiaľ málo prebádanú oblasť našich dejín umenia a integrovať tak umenie Podkarpatskej školy do československého dejepisu umenia. Pripravovaná odborná koncepcia výstavy sa opiera o pokračovanie projektu Košickej moderny. Viacerí predstavitelia medzivojnovkej stredoeurópskej moderny svojimi aktivitami prispievali k utváraní kultúrneho života na Podkarpatskej Rusi (Foltýn, Schiller, Benka, Alexy). Protagonisti podkarpatskej školy, ktorá vznikla v Užhorode a ich kultúrne aktivity sú vhodnou paralelou k vzdelávacím činnostiam v Košiciach (Krónova škola) a v Prahe (Ukrajinské štúdio) v medzivojnovom období.

Krátka epizóda spoločného štátneho útvaru Čechov, Slovákov a Rusínov zanechala v československom umení (literatúra a výtvarné umenie) nezmazateľnú stopu, ktorej inšpiráciu nachádzame práve v etnografickom, topografickom a folklórnom prostredí územia Podkarpatskej Rusi. Predmetná téma má silný edukačný potenciál a populárno-náučným štýlom predstaví verejnosti doposiaľ málo, resp. vôbec neprezentované umenie v širších, nadregionálnych súvislostiach. Výstava bola realizovaná s finančnou podporou Fondu na podporu národnostných menšín Kult Minor, Visit Košice a Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Podujatie sa koná pod záštitou predsedu Košického samosprávneho kraja, Rastislava Trnku